

ULU ÖNDƏR HEYDƏR ƏLİYEV VƏ AZƏRBAYCANÇILIQ İDEOLOGİYASININ TƏŞƏKKÜL TARİXİNDƏ YENİ DÖVR

(Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illiyinə həsr olunur)

Ümummilli lider Heydər Əliyev azərbaycançılıq ideologiyasını dövlət siyasəti səviyyəsinə qaldırmış və ölkəmizdə rəsmi dövlət ideologiyasına çevirmişdir. Azərbaycançılıq - vətənpərvərlik, torpaq sevgisi, siyasi dövlət millətçiliyi, Azərbaycanın maraqlarının hər şeydən üstün olması, güclü Azərbaycan dövlətinin yaradılması, inkişaf etdirilməsi, dünyanın hər bir yerində yaşayan azərbaycanlıların maraqlarının qorunması və digər amillər deməkdir. Azərbaycançılıq xalqın birləşmək, azadlıq və müstəqillik uğrunda mübarizə ideyası deməkdir.

Azərbaycançılıq - milli istiqlal ideologiyasıdır. Azərbaycançılığın tərkib hissəsi olan müstəqillik - Vətənin sərhədləri daxilində, ərazi bütövlüyü və toxunulmazlığı şəraitində öz müstəqil suveren dövlətini qurmaq, yaşatmaq və inkişaf etdirməkdir. Məhz bu səbəbdən milli müstəqillik uğrunda mübarizə azərbaycançılıq ideologiyasının əsas prinsip-lərindən biridir.

Azərbaycançılıq birləşdirici, vəhdət-yaradıcı bir amala xidmət edən ideologiyadır. Azərbaycançılıq əhalinin sinfi, milli, irqi, dini, cinsi bərabərliyini özündə əks etdirən demokratik cəmiyyətin təməl prinsiplərindəndir.

Azərbaycan xalqı öz dini-mənəvi dəyərlərini qoruyub saxlamaqla yanaşı dünyanın bütün humanist dini dəyərlərinə hörmətlə yanaşır. Milli və dini azlıqlara münasibətdə tolerantlıq dövlətin milli siyasətinin əsas strategiyasıdır.

Azərbaycançılıq həm də qardaşlıq rəmzidir, yəni oğuz mənşəli türklərin "tarixi kökləri, dil qaynaqları, düşüncə

və davranış tərz, adət-ənənələri, sənət, gözəllik, əxlaq anlayışları bir olan türk xalqları"nın qardaşlığı nəzərdə tutulur. Çünki "azərbaycançılıq - türkəsilli Azərbaycan xalqının milli ideologiyasıdır". Azərbaycançılıq mühüm milli birlik rəmzi, dövlətçiliyin, müstəqilliyin əsası kimi bu günümüzün ədəbi, fəlsəfi, ictimai və hətta siyasi faktına çevrilmişdir.

Azərbaycançılığın ən yeni mərhələsinin bütün parametrlərinin - azərbaycançılıq ideyasının yenidən gündəmə gəlməsi, bu sahədə klassik və müasir düşüncəyə qiymət, azərbaycançılığın köklərinin, mənbələrinin elmi araşdırmalara cəlb edilməsi birbaşa ulu Öndər Heydər Əliyevin irəli sürdüyü müdrik fikirlərlə, tale yüklü təşəbbüslərlə bağlıdır.

Ümummillilider Heydər Əliyevin azərbaycançılıq ideologiyasının inkişafında, yeni tarixi şəraitə uyğun interpretasiya edilməsində - modern səviyyədə təfsirində və həmin ideologiyanın tarixdə ilk dəfə olaraq həyata keçirilməsində mənsub olduğu millətlə birlikdə apardığı mübarizə (göstərdiyi qəhrəmanlıq), ən nihilist "dostlarımızın" belə inkar edə bilməyəcəyi bir hadisədir. Mənsub olduğu xalqın tarixini və milli tarixi ideallarını dərinləndirən siyasi mütəfəkkir kimi Heydər Əliyevin milli lider mövqeyinə yüksəlməsi ilə azərbaycançılıq ideologiyasının təşəkkülü tarixində yeni dövr başlandı. Ümummilli lider Heydər Əliyev azərbaycançılığın yeni dövrdə dayaq nöqtəsi oldu.

Azərbaycançılıq - Heydər Əliyevin genişmiqyaslı fəaliyyətinin tərkib hissə-

lərindən biri kimi həmin fəaliyyətin (əslində, mübarizənin!) əsası, başqa sözlə, mahiyyətidir. Ulu Öndər Heydər Əliyev bütün həyatını doğma Azərbaycana, onun mədəniyyətinin, adət-ənənələrinin, dilinin inkişafına həsr edən böyük vətəndaş, böyük azərbaycançı olmuşdur. Heydər Əliyev respublikanın iqtisadi - təsərrüfat həyatının canlandırılması, elmin, təhsilin inkişafı, ana dilinin, ədəbiyyatın, incəsənətin mövqeyinin yüksəldilməsi, milli hərbi kadrların yetişdirilməsi, Azərbaycanın beynəlxalq miqyasda tanınması və s. kimi əhəmiyyətli tədbirlər görmüşdür.

Ötən əsrin 90-cı illərində ümummilli Lider Heydər Əliyev azərbaycançılıq ideyasını yenidən canlandıraraq və milli dövlət ideologiyası səviyyəsinə qaldıraraq, onun birləşdirici rolundan məharətlə istifadə etməklə ölkənin dağılmasının, ərazisinin etnik əlamətlərə görə parçalanması təhlükəsinin qarşısını aldı.

Dövlətimizin, xalqımızın müstəqilliyi azərbaycançılıqdan, milli birlikdən keçir. Bunun üçün xalq özünün bütün potensial imkanlarından istifadə etməlidir. Ölkənin zəngin iqtisadi potensialı və əlverişli geosiyasi mövqeyi buna lazımı şərait yaradır. Bu amil bu gün Azərbaycanın müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsində və dövlətçilik mənafeyinin qorunmasında mühüm əhəmiyyətə malikdir. Azərbaycanın milli maraqlarının qorunması uğrunda mübarizə indi daha ciddi və tarixi əsaslarla aparılmalıdır.

Heydər Əliyevdən sonra azərbaycançılıq ideologiyasını onun davamçısı olan

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dövlətimizi iqtisadi, ictimai və mədəni inkişafına görə dünyanın nüfuzlu ölkələri səviyyəsinə qaldırmaqla, vətənpərvərlik hisslərini gücləndirməklə xalqın tarixi ideallarının tam miqyasda həyata keçirilməsi üçün mənəvi potensiala hazırlamaqla, öndə gedən, qalib bir ideologiya kimi böyük əzmlə davam etdirir. Bunun bariz sübutu 27 sentyabrda Ermənistanın təxribatı nəticəsində başlamış və 44 gün davam edərək böyük zəfərlə bitmiş İkinci Qarabağ müharibəsində Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev, Qalib ordu və bütün azərbaycanlıların birliyi, həmrəyliyi idi.

İRADƏ NURİYEVA,
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin "Humanitar fənlər" kafedrasının professoru, siyasi elmlər doktoru